

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α΄

A1. Σύμφωνα με το **Κείμενο 2**, οι συγκρούσεις μεταξύ γονέων και εφήβων οφείλονται σε πολλούς παράγοντες, τους η πίεση τους καθημερινότητας, το άγχος και η ανάγκη των εφήβων για ανεξαρτησία. Επιπλέον, αιτίες έντασης αποτελούν οι σχολικές επιδόσεις, η υπερβολική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η διαχείριση των χρημάτων και, κυρίως, η έλλειψη ουσιαστικής επικοινωνίας, που οδηγεί τους εφήβους σε αίσθημα παραμέλησης.

[60 λέξεις]

ΘΕΜΑ Β΄

B1. Σωστό – Λάθος:

- α. Σωστό
- β. Σωστό
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος

B2.α. Στην **πρώτη** παράγραφο του **Κειμένου 2** αξιοποιείται ως μέθοδος οργάνωσης: **γ) το αίτιο–αποτέλεσμα**. Αρχικά, το κείμενο αναφέρει ότι **«υπάρχουν πολλές περιπτώσεις στις οποίες οι ενήλικοι του σπιτιού έρχονται σε αντιπαράθεση με τους εφήβους, με αποτέλεσμα να προκύπτουν καβγάδες ακόμα και χωρίς σοβαρό λόγο»**, παρουσιάζοντας έτσι την αντιπαράθεση μέσα στην οικογένεια ως αίτιο και τους καβγάδες ως αποτέλεσμα της. Στη συνέχεια, παρατίθενται, πιο συγκεκριμένα, οι αιτίες που οδηγούν σε αυτές τις εντάσεις, όπως, **«η πίεση της ημέρας», «το άγχος», «η καθημερινή συνύπαρξη στο ίδιο σπίτι», «η τάση των εφήβων για ολοένα και μεγαλύτερη ανεξαρτησία»** και **«η διαφορετική ιδεολογία ή και το ηλικιακό χάσμα»**. Το αποτέλεσμα αυτών των αιτίων αποτυπώνεται στη φράση: **«μπορούν να πυροδοτήσουν εντάσεις, διαταράσσοντας τη γαλήνη της οικογένειας»**. Με αυτόν τον τρόπο, το κείμενο δείχνει καθαρά τη σύνδεση ανάμεσα στους παράγοντες που προκαλούν τις συγκρούσεις και στις συνέπειές τους.

Ο συγκεκριμένος τρόπος οργάνωσης εξυπηρετεί την πρόθεση των συντακτών να ενημερώσουν και να πείσουν το αναγνωστικό κοινό, καθώς το βοηθούν να κατανοήσει ότι οι οικογενειακές εντάσεις δεν προκύπτουν τυχαία, αλλά αποτελούν αποτέλεσμα συγκεκριμένων και αλληλένδετων παραγόντων της καθημερινής ζωής.

B2.β. Το ραβδόγραμμα παρουσιάζει τις απόψεις των εφήβων σχετικά με τη σχέση τους με τους γονείς τους, αποτυπώνοντας ποσοστά που συνδέονται με την εμπιστοσύνη, την κατανόηση και τις συγκρούσεις. Συγκεκριμένα, η πλειονότητα των εφήβων (**87,1%**) δηλώνει ότι νιώθει πως οι γονείς τους τους εμπιστεύονται, ενώ αρκετά υψηλό είναι και το ποσοστό εκείνων που εμπιστεύονται περισσότερο τους γονείς τους από άλλους (**67,4%**). Ωστόσο, σημαντικά ποσοστά δείχνουν την ύπαρξη εντάσεων, καθώς το **64,1%** δηλώνει ότι δεν υποχωρεί πάντα στις συγκρούσεις και το **68,2%** θεωρεί ότι οι γονείς δεν τους καταλαβαίνουν, στοιχείο που αναδεικνύει την ύπαρξη επικοινωνιακού χάσματος.

Τα δεδομένα αυτά συνδέονται με τις βασικότερες αιτίες σύγκρουσης που παρουσιάζονται στο **Κείμενο 2**, όπως οι σχολικές επιδόσεις, η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τα οικονομικά ζητήματα και, κυρίως, η έλλειψη επικοινωνίας. Έτσι, το διάγραμμα συνομιλεί με το κείμενο λειτουργώντας συμπληρωματικά και επιβεβαιωτικά, καθώς αποτυπώνει οπτικά όσα αναλύονται λεκτικά, ενισχύοντας την κατανόηση, την αμεσότητα και την πειστικότητα του επιχειρήματος των συντακτών. Παράλληλα, αναδεικνύεται και μια εμφανής αντίφαση, καθώς, ενώ καταγράφονται υψηλά ποσοστά εντάσεων και έλλειψης κατανόησης, την ίδια στιγμή τόσο οι έφηβοι όσο και οι γονείς φαίνεται να διατηρούν σε μεγάλο βαθμό την αμοιβαία εμπιστοσύνη σας, στοιχείο που υπογραμμίζει την πολυπλοκότητα σας μεταξύ σας σχέσης.

B3. α. Ο συντάκτης παραθέτει αυτούσια τα λόγια ειδικού στο σημείο: «*Η Zsuzsanna Jakab ... ορίζει την εφηβεία ως μια κρίσιμη περίοδο στη ζωή του ανθρώπου, κατά την οποία τα νεαρά άτομα θέτουν τα θεμέλια για την ενήλικη ζωή τους...*». Με την επιλογή αυτή επιτυγχάνει να προσδώσει κύρος και επιστημονική εγκυρότητα στο κείμενό του, καθώς στηρίζεται σε μια αναγνωρισμένη αυθεντία. Παράλληλα, ενισχύει την πειστικότητα του λόγου του, καθώς ο αναγνώστης τείνει να αποδεχτεί ευκολότερα έναν ορισμό που διατυπώνεται με ακρίβεια και σαφήνεια από έναν ειδικό. Τέλος, ο συντάκτης αποδεικνύεται πολύ καλός γνώστης της σχετικής βιβλιογραφίας, καθώς αξιοποιεί έγκριτες επιστημονικές πηγές.

Με το να ξεκινήσει την παράγραφο με έναν επιστημονικό ορισμό της εφηβείας (της Zsuzsanna Jakab), ο συντάκτης, αρχικά, θέτει ένα σαφές και αντικειμενικό πλαίσιο για το θέμα που θα αναπτύξει, διευκολύνοντας την κατανόηση του αναγνώστη. Επιπλέον, ο ορισμός αυτός λειτουργεί ως αφετηρία για την περαιτέρω ανάπτυξη του συλλογισμού του, αφού από τον βιολογικό ορισμό της εφηβείας περνά στη διεύρυνσή της ως κοινωνικού και πολιτισμικού φαινομένου. Έτσι, ο λόγος του γίνεται πιο οργανωμένος, αξιόπιστος και πειστικός.

β. Ο συντάκτης χρησιμοποιεί, στη συνέχεια της παραγράφου, δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Αρχικά, αναφέρεται στην αρχαία Αθήνα, όπου «*οι έφηβοι (18–20 ετών) περνούσαν διετή εκπαίδευση για να γίνουν πολίτες*». Το παράδειγμα αυτό λειτουργεί ως ιστορικό τεκμήριο, που δείχνει ότι η εφηβεία συνδεόταν με συγκεκριμένους κοινωνικούς ρόλους σε άλλες εποχές. Επιπλέον, παραθέτει όρους της καθομιλουμένης, όπως «*youngers*» και «*backfisch*», οι οποίοι αποτελούν ενδεικτικά παραδείγματα διαφορετικών πολιτισμικών αντιλήψεων για τη νεότητα. Όλα τα παραπάνω παραδείγματα καθιστούν το επιχείρημα πιο σαφές και συγκεκριμένο, ενώ ταυτόχρονα εξυπηρετούν την πρόθεση του συντάκτη να αποδείξει τη θέση του ότι η εφηβεία δεν αποτελεί μόνο μια βιολογική φάση ανάπτυξης, αλλά και μια κοινωνικά και πολιτισμικά κατασκευασμένη περίοδο της ζωής, η οποία μεταβάλλεται ανάλογα με την εποχή και την κοινωνία («*Ωστόσο η εφηβεία... σε κοινωνία*»), ενισχύοντας έτσι την πειστικότητα του λόγου του.

ΘΕΜΑ Γ΄

Γ1. Στο **Κείμενο 3** η ποιητική φωνή παρουσιάζει την εφηβεία ως μια τραγική και ιδιαίτερα ευάλωτη περίοδο σας ζωής, που χαρακτηρίζεται από έντονη αγωνία, αδιέξοδα και εσωτερική σύγκρουση. Η νεότητα δεν προβάλλεται ως ανέμελη, αλλά ως μία κατάσταση γεμάτη αβεβαιότητα και ματαιώσεις, όπου οι νέοι έρχονται αντιμέτωποι με μια σκληρή και απογοητευτική πραγματικότητα. Αυτό αποδίδεται, αρχικά, με την επανάληψη σας ρητορικού ερωτήματος («*Τι θα κάνουν οι νεώτατοι;*»), που, λόγω σας αδυναμίας απάντησής του από το ποιητικό υποκείμενο, ενισχύει το αίσθημα αγωνίας, αδιεξόδου και προβληματισμού του για το μέλλον των νέων. Παράλληλα, αξιοποιούνται έντονες μεταφορές, σας «*ραγισμένο κρύσταλλο σας ψυχής*», «*αφανισμένο λουλούδι*» και «*άγουρο χαλασμένο καρπό*», που σκιαγραφούν με δραματικό τρόπο την ψυχική ευθραυστότητα και την πρόωρη «φθορά» σας εφηβείας. Επιπλέον, οι σκοτεινές εικόνες σας φύσης («*συννεφιασμένη μέρα*», «*αδιέξοδο ουρανό*», «*καταιγίδες φανερές κι ύπουλες*») δημιουργούν ένα ασφυκτικό σκηνικό, το οποίο αντανακλά τη δυσκολία και την απειλή που βιώνουν οι νέοι.

Κατά τη γνώμη μου, η γνώση σας σκληρής πραγματικότητας μπορεί πράγματι να στερήσει την ελπίδα από σας νέους, όταν παρουσιάζεται χωρίς μέτρο, στήριξη και προοπτική διεξόδου, οδηγώντας σε απογοήτευση και αίσθημα ματαιότητας. Ωστόσο, όταν συνοδεύεται από καθοδήγηση, ενσυναίσθηση και πίστη σας δυνατότητες του ανθρώπου, μπορεί να λειτουργήσει ως κίνητρο ωρίμασης και ενδυνάμωσης.

[200 λέξεις]

ΘΕΜΑ Δ΄

Δ1.

**Αξιότιμοι εκπαιδευτικοί,
αγαπητοί γονείς,
αγαπητές συμμαθήτριες και αγαπητοί συμμαθητές,**

στο πλαίσιο σας σημερινής ημερίδας που διοργανώνεται στο σχολείο σας με θέμα σας σχέσεις γονέων και εφήβων στη σύγχρονη εποχή, έχω την τιμή να σας απευθύνω τον λόγο ως εκπρόσωπος σας σας γενιάς. Σε μια περίοδο έντονων κοινωνικών αλλαγών και γρήγορων ρυθμών ζωής, το ζήτημα σας επικοινωνίας ανάμεσα σας δύο γενιές αποκτά ιδιαίτερη σημασία και απαιτεί ειλικρινή διάλογο και αμοιβαία κατανόηση. Στη σύντομη

ομιλία μου θα επιχειρήσω να αναδείξω πώς τα σύγχρονα κοινωνικά δεδομένα επηρεάζουν σας σχέσεις γονέων και εφήβων, αλλά και να προτείνω τρόπους με σας οποίους μπορεί να καλλιεργηθεί ένα κλίμα εμπιστοσύνης, σεβασμού και ουσιαστικής επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια.

Πιστεύω, θα συμφωνήσετε κι σας πως η τεχνολογία, αν και προσφέρει απεριόριστες δυνατότητες επικοινωνίας, συχνά λειτουργεί αποξενωτικά. Οι έφηβοι περνούν μεγάλο μέρος σας καθημερινότητάς σας στον ψηφιακό κόσμο, ενώ οι γονείς, πιεσμένοι από επαγγελματικές και οικονομικές υποχρεώσεις, αδυνατούν να αφιερώσουν ποιοτικό χρόνο στον διάλογο. Παράλληλα, τα κοινωνικά πρότυπα που προβάλλονται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δημιουργούν υπερβολικές απαιτήσεις, ανασφάλεια και ανάγκη επιβεβαίωσης, εντείνοντας το χάσμα κατανόησης. Έτσι, η επικοινωνία περιορίζεται σε επιφανειακές ανταλλαγές και συχνά αντικαθίσταται από καχυποψία ή σιωπή. Πως, σας, θα επιτευχθεί η ουσιαστική επικοινωνία που θα γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των εφήβων και των γονέων σας;

Για να καλλιεργηθεί μια ουσιαστική σχέση εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού ανάμεσα σε γονείς και εφήβους, απαιτείται πρωτίστως ποιοτική επικοινωνία. Ο ειλικρινής διάλογος, χωρίς προκαταλήψεις και επικριτική διάθεση, επιτρέπει σας εφήβους να εκφράζονται ελεύθερα και σας γονείς να κατανοούν βαθύτερα σας ανάγκες και σας ψυχικές σας διακυμάνσεις. Καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η ενεργητική ακρόαση εκ μέρους των γονέων, καθώς ενισχύει το αίσθημα αποδοχής και ασφάλειας. Παράλληλα, η θέσπιση ορίων με σταθερότητα και ευελιξία αποτρέπει τον αυταρχισμό και λειτουργεί προστατευτικά. Από την άλλη, και οι έφηβοι, με τη σειρά σας, οφείλουν να δείχνουν υπευθυνότητα και σεβασμό, αποδεχόμενοι τη διαφορετική οπτική των γονέων, ώστε να διαμορφώνεται ένα κλίμα συνεργασίας και ισορροπίας.

Κλείνοντας, αξίζει να θυμόμαστε ότι η σχέση γονέων και εφήβων δεν είναι μια διαρκής σύγκρουση, αλλά μια κοινή πορεία μάθησης και εξέλιξης. Όταν ο διάλογος αντικαθιστά τη σιωπή και η κατανόηση υπερισχύει σας καχυποψίας, η οικογένεια μπορεί να μετατραπεί σε χώρο ασφάλειας και στήριξης. Αν γονείς και νέοι τολμήσουμε να ακούμε ο σας τον άλλον με ειλικρίνεια και σεβασμό, τότε το χάσμα των γενεών δεν θα σας χωρίζει, αλλά θα σας ενώνει.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

[395 λέξεις]